

Het is 5 voor 12 wat betreft de bestrijding van de Aziatische Hoornaar

Inleiding

De imkers van de afdeling Oudenrijn van Imkers Nederland maken zich grote zorgen over de Aziatische Hoornaar (AH). De Aziatische Hoornaar is inmiddels in grote getale aanwezig in de zuidelijke provincies. In de provincie Utrecht waren er dit jaar nog slecht een beperkt aantal waarnemingen. Gezien de snelheid van verspreiden in Europa mag duidelijk zijn dat 2024 een cruciaal jaar voor ons wordt. Mede gegeven de situatie in Spanje, Portugal en Frankrijk waar de helft van het aantal bijenvolken dood is en vele imkers gestopt zijn met imkeren is het 5 voor 12 voor ons.

De Aziatische Hoornaar

De Aziatische Hoornaar (*Vespa velutina*) komt van nature voor in Azië. Met een transport is de Aziatische Hoornaar een aantal jaren geleden in het zuiden van Europa aan land gekomen. In 2017 werd het eerste nest op Schouwen-Duiveland aangetroffen. In de jaren daarna hebben ze zich verder kunnen verspreiden en volgden er waarnemingen in Zuid-Holland, Noord-Brabant, Limburg, Gelderland en zelfs in Drenthe. Deze sterke uitbreiding, de bedreiging voor inheemse insecten en overlast voor de imkerij zorgden ervoor dat de soort nu voorkomt in Artikel 17 van de Invasieve Exotenverordening. Nederland is op basis van deze verordening verplicht de verspreiding van de Aziatische Hoornaar tegen te gaan.

Opgemerkt dient te worden dat het om de Aziatische Hoornaar gaat en niet om de Europese Hoornaar. De Europese Hoornaar is inheems en is een nuttig en onschadelijk insect, ze vangen overwegend wespen en vliegen.



Gevaar voor imkerij, fruitteelt en biodiversiteit

De Aziatische Hoornaar heeft het onder andere voorzien op honingbijen en is hiermee dus een directe bedreiging voor de imkers. De Aziatische Hoornaar heeft het echter ook voorzien op solitaire bijen en vormt dus ook een bedreiging voor de fruitteelt. Naast het feit dat er minder bestuivers zijn om gewassen te bestuiven, vreet de Aziatische Hoornaar ook aan de vruchten. Dit leidt tot onverkoopbaar fruit voor de telers.

Uiteindelijk vormt de Aziatische Hoornaar een bedreiging voor de algehele biodiversiteit. Een volwassen nest kan tot wel 11 kilo insecten eten gedurende een levenscyclus (ongeveer 38% honingbijen, 30% vliegen, 20% sociale wespen en diverse andere soorten, afhankelijk van de locatie).

Een nest van een AH kan 50 tot 500 koninginnen voortbrengen. Een groot deel van deze koninginnen slaagt er daadwerkelijk in om de winter te overleven en start in het voorjaar met het maken van een nieuw nest. Daar komt nog bij dat de AH geen natuurlijke vijanden heeft.

Samen moeten we de opmars zien te stoppen.

We moeten er dan ook alles aan doen om de exponentiële opmars van de AH zoveel mogelijk af te remmen zodat de natuur in ieder geval een kans krijgt om het evenwicht te herstellen. De aanpak zoals de afdeling Oudenrijn zich die samen met de landelijk imker-organisaties en de hiertoe ingestelde Taskforce voor ogen heeft, bestaat uit:

1. Omgeving informeren over de opmars van de Aziatische Hoornaar en de schade die de soort geeft en vragen alert te zijn en te melden op waarnemingen.nl.
2. Koninginnen van de Aziatische Hoornaar vliegen tot eind mei/ begin juni. In deze periode dient de AH-koningin gevangen te worden met een selectieve val en gemeld te worden.

3. Van juni t/m september dienen AH's gespot te worden m.b.v. een wiekpot. De gespotte AH's kunnen dan ingezet worden bij het vinden van het zomernest hoog in de boom.
4. In oktober, november en december vliegen de nieuwe, net bevruchte koninginnen uit en zoeken een plaats om te overwinteren. Ook in deze maanden dient de selectieve val gebruikt te worden om de jonge koninginnen te vangen.

Ondanks dat de bestrijding van de AH een taak is van de provincie zien we in de praktijk dat de provincie zich met name richt op het weghalen van gevonden nesten. Bij het preventief vangen van koninginnen wordt niet of nauwelijks ondersteuning gegeven. De imkers, als direct getroffen, kunnen echter geen afwachtende houding aannemen en zijn dan ook gedwongen om hier zelf initiatief in te nemen.

Concreet betekent dit dat de imkers:

1. Actief aan de slag gaan om de omgeving te informeren. Via onze persoonlijke netwerken worden zoveel mogelijk mensen bewust gemaakt en betrokken. Ook de sociale media en de lokale kranten worden hierbij ingezet.
2. Alle 70 imkers van onze afdeling worden voorzien van 2 tot 4 selectieve vallen met lokstof, zodat ze op elke bijenstand de AH-koningen kunnen vangen. De kosten hiervan worden ingeschat op minimaal €40 per imker. Dus bijna €3000 in totaal.
3. Het organiseren van vrijwilligers in de zogenaamde zoekgroepen. Deze zoekgroepen worden ingeschakeld om de nesten te vinden nadat er een melding gedaan is.

Tenslotte

Aangezien het bestrijden van de AH van groot belang is voor de biodiversiteit en daarom impact heeft op de leefomgeving van eenieder, hopen wij dat ons initiatief gesteund wordt door organisaties, bedrijven en personen en verzoeken wij u dan ook om ons hierin te ondersteunen door middel van participatie en/of een financiële bijdragen.

Afd. Oudenrijn van Imkers Nederland

Namens deze Han Buijze

Email: han.buijze@gmail.com

Tel: 06-51328563

www.imkersoudenrijn.nl